

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 10.— mesečno.
četrtletno K 30.—
Če pride naročnik sam v upravnishvo po list: Me-
sečno K 9.50. — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik popoldne.

Posamezna številka stane 60 vin.

Uredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Jurčičeva ulica
št. 4.)

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Leto III.

Maribor, četrtek 12. avgusta 1920.

Št. 178.

Prihod delimitacijske komisije v Maribor.

Rusko-angleška pogajanja razbita. — Rusi prodirajo dalje. — Čehoslovaške čete zasedle Tešinj.

Pozdravljeni! Dobrodošli!

Naš jugoslovanski Maribor je doletela izredna čast, pozdraviti danes v svoji sredi Vas visoke zastopnike aliiranih držav, s katerimi se je naš narod roko v roki boril za tako težkozaželjeno svobodo. Skupnim naporom se je posrečilo, da je zmagala naša stvar in da smo tudi mi dosegli to, za kar so delali in umirali naši najboljši možje vseh dob. V avstroogrski monarhiji, pod krutim žezlom Habsburžanov, smo se zama zavezali za združitev vsega teritorija na katerem prebiva naš slovenski del jugoslovenskega naroda. Brez upoštevanja so se zavrnili vsi tozadevni naši predlogi leta 1848 in vselej poznej, ko smo to vprašanje zopet dvignili na površje. Ni bilo dovolj, da je tičalo naše pleme pod tujčevim jarmom, bilo je vrhutega še razdeljeno na posamezne dežele; in to tako premetno, da razen na Kranjskem nikjer ni bilo v večini.

Divide et impera! To je bilo geslo zloglasne dunajske habsburške politike. In v izvajanju tega gesla so bili mojstri. S tem, da so razrezali naš teritorij na več kronovin,

s tem, da so nas v vseh teh kronovinah napravili za manjšino so imeli najlepšo priliko nas potom nasilja potujčiti. Jeklen in neupogljiv je bil naš rod, toda premoči se brez škode vendarle ni mogel upirati. Počasi, toda sigurno so se krčile naše meje; vas za vasjo, mesto za mestom, dežela za deželo so polagoma potujčevali. Le imena danes še spominjajo na davna dejstva, da je nekoč naš narod živel še daleč gori na severu, preko Štajerske na Gorenje in Dolenje Avstrijsko ter preko Koroške na Tirolsko in Solnograško. Gradec sam, kljub popačenju v »Graz« stoji kot nepobiten dokaz za to, da so ga ustanovili Slovenci.

Oni Nemci, ki so prodirali v Alzacijo in Loreno ponemčujoč Francoze, oni Nemci so prodirali tudi v naše zemlje, potujčujoč naš rod, da bi si preko njega zgradili most do Adrije.

Toda svetovna vojna je napravila konec temu prodiranju in sedaj ste prišli Vi, da nam začrtate meje, ki naj za vedno zajeze nemški naval proti jugu. Svečan je ta trenutek za nas, svečan pa tudi za Vas, ko gledate dovršeno delo pravice, za katero ste se

skupno borili. Ko boste te dni določali mejo se boste pač zavedali, da so dobre državne meje velikanske važnosti za vso bodočnost. V mislih pa naj Vam bo tudi, da je naš rod nekoč živel daleč čez sedanje meje in da tudi še danes ne končuje tam, kjer stoje sedanje.

V tem znamenju bodite pozdravljeni!

Soyez salués, soyez les bienvenus!

Notre Maribor Yougoslave a l'honneur de saluer dans son milieu les Représentants des Etats Alliés avec lesquels a combattu notre nation pour sa liberté.

Nous avons réussis avec nos forces réunis à toucher ce sublime but pour lequel ont vecu et sont morts nos meilliers patriotes de toutes les époques. Il était impossible dans la Monarchie Austro-Hongroise sous le joug abominable des Habsbourg de réunir tout ce territoire qui est habité par le peuple Slovène; et toutes nos revendications en ce point, dès l'année 1848 et

Ujetnik v Vatikanu.

IV.

Da govorimo s Pijem IX. povejmo celo resnico: vsak, ki se je pustil kronati za papeža, se je podal v ujetništvo satana. V celém sv. pismu ni najti ne enega mesta, kjer bi bil Bog, ali Jezus ali kateri izmed njegovih učencev ustanovil institucijo, ki jo imenujemo papeštvo. Pustimo ves stari testament na stran in oglejmo si v glavnih potezah samo začetek, na katerega se papeštvo sklicuje.

Pred nami stoji Jezus, sin tesarja Jožefa iz Nazareta. Ne dotaknimo se za enkrat prav nič vprašanja, ki je v prvih stoletjih po njegovi še danes zgodovinsko nepojasnjena smrti ne le na bojiščih, marveč tudi v prvih zborih njegove cerkve povzročilo potoke človeške krvi; namreč vprašanja božje ali zgolj človeške nature Jezusa. Tudi ne raziskujemo koliko resničnosti najdemo v svetih resnicah evangelija, katerega posamezni deli so bili pisani še le prvo in drugo stoletje po Jezusovi smrti in v katerih je o enem in istem dogodku (na primer o Jezusovem vnebohodu) najti taka nasprotja, da mora biti vsak razumen človek prepričan, da so bili pozneje pripisani, potvorjeni ali tudi namenoma falsificirani. Gotovo pa je, da tega, kar stoji v evangelijih, ni takrat nihče sproti pisal, ker no-

beden apostolov ni znal niti pisati. Vkljub vsemu temu eno jasno sliko nam nudi cela vsebina evangeljev: Vse Jezusovo poslanstvo je bilo določeno edino le za židovski narod in tudi to le za ožjo domovino reformatorja Jezusa. Ne jaz, ne posvetna zgodovina, to trdi evangelij po sv. Matevžu 10. pogl. 1.—7. vrste: „In pokliče svojih dvanaest učencev in jim podeli oblast nad nečistimi duhovi, da jih izganjajo in da ozdravljajo vsako bolezen in vsako slabost... Teh dvanaest pošlje Jezus in jim naroči govoreč: Ne hodite na pot poganov in ne pojdite v mesto Samaritanov, marveč pojdite k izgubljenim ovcam Izraelove hiše. Hodeč pa oznanjujte in pravite: Približalo se je nebeško kraljestvo. In še bolj razločno oznanjuje to isti evangelij v 15 pogl. 24.—26. vrste. Evangelij tu opisuje dogodek, ko je k Jezusu prišla žena Kananičanka in ga prosila, naj ozdravi njeno hčer, katero „zli duh zelo muči“. Jezus pa jo ne posluša in ji ne odgovori nobene besede. Tedaj se je žena smilila Jezusovim učencem, ki so ga narosili, rekoč: Odpravi jo, ker kriči za nami. On pa odgovori in reče: „Nisem poslan razen le k izgubljenim ovcam Izraelove hiše. Ona pa pristopi ter pade pred njim, rekoč: Gospod, pomagaj mi! On pa odgovori in reče: „Ni lepo da se vzame kruh otrokom in se vrže psičkom“... (Tu je izra-

ženo globoko nasprotje med rodovi „izvoljenega ljudstva: eni otroci, drugi psički.“)

Rad bi videl, da pridejo in mi ugovarjajo: res je, to stoji v evangeliju. Toda v istem evangeliju v 28. pogl. 19. vrsta in v evangeliju po Sv. Marku, 16. pogl. 15. vrsta stoji pa tudi zapisano: „Pojdite torej in pridobivajte mi v učence vse narod, krščujoč jih v ime Očeta in Sina in Svetega Duha... Pojdite po vsem svetu in oznanite evangelij vsemu stvarjenju!“... Toda vprašam jih že vnaprej: Katera teh obeh si nasprotujočih resnic je bolj resnična, ona prva, katere glavno vsebino najdemo potrjeno iz celega življenja Jezusa in v sv. pismu določenem namenu poslanstvu Jezusa, ali naj je bolj resnično kar je Jezus baje govoril po svoji smrti na križu? Ker se rimo-katoliška cerkev opira še danes samo na slednja dva izreka in na njih utemeljuje baš v tem času zopet svoj obstoj in svoje vesoljno poslanstvo, se izplača ugotoviti kje in kdaj naj bi bile te besede izrečene. Iz obeh nazadnje citiranih evangelijskih mest je le eno ugotovljeno, da se gre tu za dogodek vnebohoda Jezusa. Toda dočim evangelij sv. Matevža vnebohoda stavi na goro v Galileji in pravi v 16. visti: „Enajsteri učenci pa odidejo v Galilejo, na goro, kamor jim je bil Jezus ukazal.“ postavi evangelij po Sv. Marku 16. pogl. 14.—15. vrsta isti dogodek v Jeruzalem, kjer so enajsteri sedeli

aussi plus tard en différentes circonstances ont été toujours niées.

Et quand même, ça ne suffisait pas que notre peuple opprimé gissait sous le joug étranger, il était aussi partagé parmi les différentes provinces et ça avec tant de ruse, qu'il ne fut nulle part en majorité.

Divide et impera! Voilà la devise infame de la maligue politique des Habsbourg et il faut bien l'avouer, qu'ils étaient vraiment des grands artistes en exerçant cette devise! En ayant partagé notre population parmi les différentes provinces, et en nous laissant partout dans la minorité, ils avaient tous les moyens pour nous subjuguier, pour supprimer notre langue. Notre nation était fière et inflexible; mais néanmoins elle ne pouvait pas en sortir sans avoir pris de sérieux dommages. Lentement, mais irrésistiblement on diminuait nos frontières; un village après l'autre, une ville après l'autre, et province après province, tout fut moralement subjugué. Seulement les noms sont encore toujours des incontestables témoins que notre peuple vivait autrefois loin au de là de la frontière de la Styrie, c'est-à-dire jusque la Haute et la Basse Autriche, en passant la Carinthie, jusque dans le Tirol et le Salisbourg. La ville de Gradec même, rebaptisée en Graz, est le vivant témoin qu'elle fut fondée par les Slovènes.

Ces mêmes Allemands qui ont arraché l'Alsace-Lorraine aux Français, en voulant faire de la population française des Allemands, ces mêmes Allemands dévoraient notre population et notre terre pour en former un pont jusqu'à l'Adriatique.

Mais la guerre mondiale a mis fin à cette avance, et vous, voilà, pour fixer les frontières, qui défendront à jamais l'avance allemande vers le Sud. Cet instant est solennel pour nous, et il est solennel de même pour vous, si vous, contemplez l'oeuvre de la justice, pour la quelle vous avez combattu, tous ensemble! En fixant en ces jours les frontières, veuillez bien considérer leur immense importance pour notre avenir, et daignez vous souvenir, que notre population a vécu bien loin au de là des

za mizo in kjer Jezus „pogaja njih nevero in trdosrčnost, da niso verjeli tem, ki so ga videli, da je vstal. In tedaj jim reče: Pojdite po vsem svetu... Ta evangelij zaključuje v 19. vrsti: „In Gospod, potem ko jim je to govoril, je bil vzet gor v nebo in je sedel Bogu na desnici.“... Torej: ako v evangeliju samemu niti tako velik dogodek kakor vnebohod ni ugotovljen ali se je vršil na gori v Galileji ali v sobi v Jeruzalemu (ozir. niti kraj, kje so sedeli za mizo ni natančno določen), kako naj bo ugotovljeno kar je Jezus pri tem dogodku baje govoril? Imamo katero zanesljivo pričo, ki bi nam mogla pojasniti to za naše razmišljanje važno nasprotje? Da, imamo jo! Imamo jo ravno v tisti osebi, na katero se rimo-katoliška cerkev sklicuje, da je njen ustanovitelj in prvi papež... to je bil sv. Peter. „Dejanja apostolov“ pridejana evangelijem kot prvotna verska resnica in prva cerkvena zgodovina krščanstva po Jezusovi smrti nam nesporno dokazujejo, da je verjetno samo to, kar je Jezus učil sam v svojem poslanstvu še ko je živel. Namreč, da je bilo vse njegovo poslanstvo namenjeno edino le za „izgubljene ovce Izraela. O tem se bomo prepričali najbolje v prvem očitnem sporu med Petrom in Pavlom, kateri slednji je pravi ustanovitelj krščanstva, nikakor pa ne Peter, najmanj pa Jezus sam — namreč krščanstva kakor dejansko danes obstoja.]

frontières que maintenant, et que même aujourd'hui notre peuple vit au de là des frontières actuelles. Confiant en votre intégrité soyez salués, soyez les bienvenus!

Dnevne vesti.

Prihod delimitacijske komisije. Prihod komisije za določitev meje: Ob 11. dopoldne nem. avstrijski del komisije na čelu ji major Steyrer, okrajni komisar Einstein kot tolmač, nadinžener Martinz, poročnik Schöber kot tajnik. Ostali del komisije se pričakuje ob 20 (ob 8.) uri zvečer s čehoslovaškim brzovlakom s katerim se pripelje tudi čehoslovaški ministrski predsednik Tušar. Nemški del komisije je došel v avtomobilih v Maribor. Sorejel je — prejšnji nemški župan dr. Schmiderer pred okrajnim glavarstvom. Ali je bil dr. Schmiderer za ta sprejem posebej vabljen, ali je bil to zgolj slučaj? Komisija se je predstavila okrajnemu glavarju dr. Lajnsiču, nato se je podala v svoje bivališče hotel Meran.

Vzrok odstopa Cvijića od plebiscitne komisije na Koroškem. Odstop našega delegata Cvijića iz plebiscitne komisije je izzval splošno začudenje in različne komentarje kot vzrok odstopa. Po naši informaciji je bil edini vzrok ta, da je profesor Cvijić smatral svoje delo kot končano in da je za sedanje delo te komisije nujno potrebno sodelovanje izrazitega diplomata; kot takega je Cvijić baje sam predlagal Jovanovića. Cvijić je odločno odklonil prošnjo, naj še ostane. Iz tega lahko sklepamo, da leži pravi vzrok še globokeje, kakor se naveda na viru naše informacije.

Slomškarji in naše okrajno učiteljsko društvo. Ko so se zadnjega zborovanja udeležili tudi tisti trije Slomškarji, smo se pač čudili čudni izjavi predsedstva, da ostanejo ti ljudje tudi še nadalje člani, dokler sami ne izstopijo, vendar pa smo na to molčali. Sedaj pa prihaja »Straža« s prečudno zahtevo, da mora društvo te tri Slomškarje tudi še nadalje obdržati. Čudna bi bila ta logika, da ne bi videli malo dle in nebi spoznali pravega namena te prečudne zahteve. Slomškarji, ki so se sami izločili iz naprednega učiteljskega društva, naj ostanejo še nadalje člani tega društva. Isto bi bilo, če bi zahtevali, da naj ostanejo Orli tudi člani Sokola. Mi pa vemo, da zasledujejo klerikalci s »Stražo« vred čisto drug obsojanja in sramovanja vreden namen — vzdrževati v okrajnem učiteljskem društvu svoje špiceljine, ki jim bodo potem denuncirali vsakega tovariša in tovarišico, ki bi si drznila izreči samo eno njim keljuho besedo, zato da jih bodo potem lahko preganjali. Toda napredno učiteljsko društvo je spoznalo to nesramno namero in jih bo po prihodnjem zborovanju poslalo tja, kamor spadajo.

Beseda o mestnem kinu. Kakor znano je odvzela deželna vlada mestni kino Gust. Siegeju, ker mu je že davno potekla koncesija, in je poverila novo koncesijo mestnemu magistratu, ki je prevzel mestni kino v lastno režijo. Pa glej: medtem ko je bil ta kino prej nabito poln pri vsaki predstavi, igra sedaj po največ pred publiko broječo 8—10 glav. Jasno je videti, da se godi to pod vplivom bojkota. Morda res ni bil taktično pravilen začetek, ko so se predstavljali filmi s samo hrvaškimi napisi; še za Slovence so izrazi, ki jih rabi zagrebški filmski institut, čisto težko umljivi, kaj šele za Nemce; znani so mi obiskovalci, ki so takrat nehali obiskovati kino. Ravnateljstvo je popravilo to svojo prenegljivost s tem, da uporablja sedaj poleg hrvatskih tudi nemške napise, da tako odpade vsak izgovor; a obiskovalcev ni. Kakor vemo je plačeval gospod ravnatelj Siege mesečno 5000 K mestni občini, sedaj bi pa morali delati vsi brez izjeme pri podjetju samo iz požrtvovalnosti, če naj magistrat ne doplačuje. Treba je pribiti in zdi se mi potrebno, da se to posebej pove, da to ni

bojkot slovenskega podjetja, temveč bojkot mestne uprave, da bo izguba pri podjetju zadela tako vse davkoplačevalce brez ozira na narodnost. Pametnega razloga za to, da sedaj vse nemško občinstvo izostaja ni, ker moramo priznati, da se sedanje ravnateljstvo trudi pridobiti najboljše filme; in res je zlasti zadnja dva filma prištevati med najboljše, ki so se kazali v Mariboru v tem letu. Morda bo ravnateljstvo kina napravilo še zadnji korak, da bo oglašalo predstave v obeh jezikih, kakor podaja vse napise sedaj v obeh jezikih; tako odpade vsak očitek in kino to lahko stori, saj je trgovsko podjetje in naj tudi kot tako uspeva v korist vseh mariborskih davkoplačevalcev.

Prehod iz Ruške ceste v ulico Pod mostom. Hišni lastniki in stanovalci Ruške ceste in ulice Pod mostom so vložili na magistratu prošnjo, da se odstrani zapreka, ki leži med obema ulicami ter brani prehod na škodo posestnikov in stanovalcev. Ako je bil ta prehod nad 50 let prost, zakaj bi ne bil tudi sedaj? Zakaj se prehod zapira samo na korist ene same osebe, ki je slučajno uslužbena pri mestnem magistratu? Interesenti zahtevajo, da se prehod takoj odpre, ali pa naj se dotični del mestnega zemljišča proda onemu gospodu, ki ga tudi že sedaj prosto uporablja v svoje namene, iz izkupička pa naj se napravi z desne strani mostu dohod v ulico Pod mostom, ker stanovalci te ulice nočejo ostati odrezani od prometa.

Interesenti.

Izjava. Socijalistično glasilo »Volksstimme« z dne 8. avgusta 1920 mi očitno, da sem kot član državne stanovanjske komisije v Mariboru demisioniral in da je mnogo železničarjev, ki so mi stanovanja plačali, katerih pa do danes niso dobili in da bode pisec »lanka« počakal in še enkrat odločno zahteval od mene obračun. Izjavljam, da izvira obrekovalni članek iz vrst mojih političnih nasvetnikov, kar se vidi na prvi pogled. Pisec »lanka« ne more zatajiti mrznje do zveze jugoslovenskih železničarjev in ravno vsled tega me skuša blatiti. Pozivljam vse železničarje brez razlike političnega prepričanja, ki so mi plačali stanovanje, a ga niso dobili, da naj ravno in s podpisom povedo, koliko sem od njih zahteval in koliko sem od njih dobil.

Rudolf Pust l. r.

železniški poduradnik v Mariboru.

Narodni tabor obmejnih Slovencev v Gornji Radgoni. Dne 8. t. m. se je vršilo v Gornji Radgoni veliko manifestacijsko zborovanje za našo severno mejo, ki ste ga priredili društvi »Narodna Obrana« in podružnica »Jugoslov. Matice« v Gornji Radgoni. Zborovanje se je razvilo v pravi narodni tabor. Udeležba je bila kljub slabim prometnim zvezam presenetljivo lepa. Šeststisočglava množica se je zbrala na prostoru pred tamošnje Posojilnico. Ker je imela prirediteljev nestrankski značaj, so nastopili Sokoli, Orli in požarna društva v krojih. Pred taborom se je vršil obhod z godbo in pevci čez Podgrad mimo Mure, ki tvori sedaj državno mejo pred posojilnično poslopje. Tukaj je govoril z balkona gerent, nadučitelj Mavrič, daljši govor pa imel dr. Medved iz Maribora. V imenu Prekmurcev sta nastopila civilni komisar dr. Lipovšček in odvetnik dr. Škerlak, oba iz Murske Sobote. Govorila sta še komisar Zavadlal iz Ljutomer in Jerebič iz Gornje Radgone. Odvetnik dr. Boezio je na to prečital resolucije, ki so jih navzoči z velikanskim navdušenjem sprejeli. Rezoluciji ste dve, ena je naslovljena na deželno vlado, druga na se dostavi delimitacijski komisiji. V resolucijah se odločno in ogorčeno protestira proti nezaslišani krivici, ki se nam je zgodila stema, da so nam ugrabili in izročili Avstriji Radgono in okoliške vasi, s čimer se nas je tudi na tako nenaraven način ločilo od Prekmurja. Zahteva se, da se nas vpoštevata pri uredbi meje na Ogrskem in se nam dodeli 9 slovenskih občin v št. gothardskem okraju v severnem Prekmurju. Dalje se naglašajo važne obmejne potrebe in sicer: direktni jugoslovenski vlaki

na Maribor—Ljutomer za osebni in tovarni promet, železniška zveza z Prekmurjem, gradba mostu čez Muro v Prekmurje, prosti tranzit preko radgonskega ozemlja v smislu mirovne pogodbe brez vsakih kompenzacij, ustanovitev polit. ekspoziture v Gornji Radgoni. Po govoru komisarja Zavatlala so zborovalci s trikratnim »Živijo« pozdravili kralja — osvoboditelja. Tabor v Gornji Radgoni je pokazal, da stoji za našimi mejami čvrsta straža narodno-zavednega prebivalstva. Naj merodajni krogi slišijo ta krepek klic, ki prihaja od severne meje! Naj se vendar zgane našo javnost in naša vlada!

Planinski tabor na Obiru. Taborjani planinci, ki hočejo v nedeljo dne 15. avgusta, na vse zgodaj, z vrha Obira (2141 m) pozdraviti in občudovati vso našo Koroško, se zberejo v soboto zvečer v Železni Kapli — kamor jih pripelje popoldanski vlak iz Maribora ali avto iz Kranja — od koder odrinejo pred nočjo na vrh. Oni pa, ki se morejo udeležiti le planinske veselice v Železni Kapli, dospejo tja z nedeljskimi voznimi prilikami. Pripomnimo, da ima jutranji vlak ob 5.05 uri iz Maribora direktno zvezo z Železno Kaplo, kamor dospe do približno 11. ure.

Otvoritev telefonske centrale pri pošt-nem uradu Grebinaj na Koroškem. Pri pošt-nem in brzojavnem uradu Grebinaj na Koroškem se je otvorila 2. t. m. telefonska centrala z javno govorilnico za krajevni in medkrajevni promet.

Razpisana profesorska mesta. Na državni obrtni šoli v Ljubljani je razpisanih 15 profesorskih mest. Termin za vlaganje prošnje je dne 15. avgusta t. l. Interesenti se opozarjajo na tozadevni razglas v »Uradnem listu« št. 91 z dne 7. avgusta t. l.

Prodaja konj. V petek ob 15. uri popoldan se bode prodalo na javni dražbi na dvorišču Mestne kladnice tri zaplenjene konje. Interesenti se vabijo, da se licitacije pravočasno udeležijo.

Gospe in gospodične, ki bi rade sodelovale v šotorih na veselici povodom zleta Sokolskega Saveza SHS, dne 29. t. m., prosimo, da pridejo v četrtek, dne 12. t. m. ob 20 (8) uri zvečer v Narodni dom, kjer se naj blagovolijo prijaviti pri gospej Balon.

Jugoslovenska Matica. Narodni svet za zasedeno ozemlje in društvo beguncev z juga »Jadranc« vabijo vse svojo člane, da se polnoštevilno udeležijo važnega sestanka, ki se bo vršil v danes dne 12. avgusta ob 20. uri zvečer v veliki dvorani Narodnega doma.

Sv. Lenart v Slov. gor. (Klerikalci in župnijska aprovizacija). Iz prostorov okrajn. zastopa od klerikalcev pregnani predsednik žup. aprovizacije je zbežal z blagom v telovadnico tukajšnje petrazrednice, t. j. za VI. razred pripravljena soba, v kateri stoji samo bradlja, ali tudi tukaj mu niso dali miru. Ustanovili so društvo »Orel« ter zahtevali gori imenovano telovadnico, akoravno imajo na razpolago za telovadbo nalašč sezidano veliko dvorano. Ker ta svoj cilj niso dosegli z lahkoto, pisali so v Ljubljano lažnjiva poročila in višji šolski svet je poštoobratno ugodno rešil klerikalno zahtevo, medtem ko zelo važne zadeve mesece in leta spavajo čakajoč rešitve v miznici referenta, katerega je prevzela Jugoslavija kot preostanek razsule Avstrije. Torej hočeš nočeš, aprovizacija se je morala umakniti »Orlom«, oslim fantom, kateri le ob nedeljah telovadajo redne in proste vaje, ker orodja nimajo. Torej klerikalci so zadali aprovizaciji smrtni udarec. Ni je več! Revni sloji šentlenarške fare vprašamo, ali so vsa ta škodljiva klerikalna dejanja in nehanja božja volja? Dober Bog tega gotovo ne odobrava! Ako je pa slednje istina, je vse, kar Martinek počenja pod pokroviteljstvom svojih, proti božji volji, je laž. Je greh! Ali se je čuditi, ako itak že na slabih temeljih sloneča vera vedno bolj peša vsled slabih vzgledov klerikalnih voditeljev? Ali res ni nebes in pekla, ker se božji namestniki sami ne bojé Boga ter povzročajo in pospešujejo toliko zla, prepira, sovraštva

med jim v varstvo izročeni ovcami? In ve uboge ovce, ki imate oči a ne vidite, ozir. ne smete videti, imate ušesa ali ne smete slišati istine, za koliko 100 in 100 K vas je oškodoval dušni podpastir Martinek, ko je pobiral za orlovski oz. klerikalni tabor v Mariboru. V fari pa je toliko ubošva, toliko nage dece! Martinek premisli, ako bi Ti vsak udeležitelj klerikalnega tabora le 1 K daroval za našo nago deco! Ti pa si do kosti oglođaval naše nevedne in zaslepljene ljudi, zahtevajoč pretirane prispevke, s katerimi bi naj Ti in Tvoji bratje umetno podprli grozeči polom pojemajoče klerikalne slave. Ni res, Vaših pokroviteljev Habsburžanov ni več in zato Vaš čut nesigurnosti in zato ste tako hladni napram našemu slovanskemu kralju!

Račje pri Mariboru. Na potovanju po Sloveniji sem se naselil za kratek čas v tem kraju. Ogledal in opazoval sem tukaj celo občinsko upravo in seznanil sem se z raznimi občani. Račje je lepa vas, občinstvo pa je tu nekaj izvanrednega. Tu kakor sem opazil, je še vse polno nemčurske, vulgo štajerske golazni ter se vidi, da so tu vladali in imeli orvo besedo pred prevratom znani Ornikovi pristaši in njihov nekdanji listič »Štajerc«. Seveda trobili so tu ljudem razni nemčurski elementi na rog tako, da ne morejo pozabiti na lepe čase, kako je bilo »feins«, ko so se pozdravljali »Guten Morgen«, »Habe die Ehre« itd. brez da bi nadalje znali nemško. Ker pa sedaj to nima seveda več pomena odnosno se kaj takega več ne sme, spremenili so se taki ljudje v komuniste. V drugi vrsti ogledal sem še nesnažnost vasi in spomnil sem se na gališko fronto. Če greš po vasi te duši od smradu potoka ki teče iz tovarne, ker se ta potok nikoli ne snaži. Potoki so zamašeni, ceste so v vednem blatu, na okrajnih cestah imajo naši vodje komunistov zaloge kamenja itd. Občina se ne briga nič. Opozarja se torej okrajni zastop, da si Račje v tem oziru malo ogleda in prepreči razne nesreče, ki lahko izidejo iz tega. Če se ne bodo Račani v tem poboljšali jim obljubljamo, da jih bomo tako dolgo po časopisih klatili, da bodo sprevideli, da človek res lahko postane snažen, kakor so v drugih jugoslovenskih vaseh.

Zadnje vesti.

Rusko-poljska vojna.

DKU. Pariz, 11. avgusta. Na Poljskem se nadaljuje prodiranje rdečih čeh z namenom obkoliti Varšavo. Če ne privedejo pogajanja v Minsku do pravega uspeha, je bitka pred Varšavo neizogibna.

LDU. Moskva, 11. avgusta. (Brezžično.) Poročilo ruskega generalnega štaba od 10. t. m.: Naši boji v smeri proti Novo-Georgievskemu so dovedli do uspehov, tako da smo prodrli 100 verst vzhodno od Makova. Na obeh bregovih reke Bug nadvladujejo naše čete sovražnika, ki se umika proti zapadu. Naša armada je zavzela pozicijo 17—20 verst zapadno od Buga. Dne 9. t. m. je padlo v naše roke mesto Bjela. Upati je, da se v kratkem polastimo Woldave. Severnozpadno od mesta Brody smo osvojili Radziechow. Ob Seretu se vrše boji za Buczac. Na krimski fronti imajo naše čete trajne uspehe. Za vojaškega poveljnika: Vasiljev.

DKU London, 12. avgusta. Pri razgovorih Lloyda Georgeja s Kamenevim in Krasinom so se določili pogoji, pod katerimi se lahko uvede 10 dnevno premirje. Kamenev je zahteval garancije. Lloyd George je soglašal v tem, da se dovoli ruskim častnikom kontrola za poljsko fronto, vendar pa Rusi ne smejo premirja zlorabiti ter se morajo ustaviti tam, kjer se bodo ob sklenitvi premirja nahajali. Kamenev je sporočil te po-

goje svoji vladi, ki pa jih je odklonila z motivacijo, da se ji zdi neposredna pogajanja s Poljsko v Minsku mnogo bolj umestna, nego pogajanja potom angleškega posredovanja.

LDU Lyon, 11. avgusta. Reuterjev urad javlja, da je med zavezniki došlo do sporazuma glede poljskega vprašanja. Ker pa je potrebno, da se ta sporazum odobri tudi v parlamentu, bo Lloyd George podal v parlamentu tozadevno izjavo.

LDU Lyon, 11. avgusta. Kakor javlja »Petit Parisien«, sta se Lloyd George in Milerand domenila v tem pogledu, da bosta podpirala Poljsko z municijo in vojaškim materialom, da pa ne bosta pošiljala na Poljsko francoskih in angleških čet.

Ruski mirovni pogoji.

LDU London, 11. avgusta. Pred sklepom včerajšnjega zasedanja spodnje zbornice je naznanil Lloyd George, da je ravnokar prejel od Kameneva ruske mirovne pogoje, ki so: 1. Znižanje poljske vojske na 60 tisoč mož; demobilizacija drugih čet tekom 30 dni. 2. Izročitev Rusiji vsega orožja, razen onega, kolikor ga potrebuje onih 60 tisoč mož. 3. Zaveza Poljske, da ne bo sprejemala iz inozemstva niti čet, niti vojnega materiala. 4. Rusija dobi pristop do pristanišč Vzhodnega morja, posebno preko železnice Bialyotok—Krajevo. 5. Rusija je temu nasproti pripravljena zmanjšati svoje čete na meji Poljske.

Čehoslovaki v Tešnju.

Dunaj, 12. avgusta. Kakor poroča »Neue Freie Presse« iz Praze so zasedle čehoslovaške čete mesto Tešini.

Turška mirovna pogodba podpisana.

DKU London, 11. avgusta. Turška mirovna pogodba je bila včeraj v Sevri podpisana.

Iz laške parlamentarne komisije.

LDU. Reka, 11. avgusta. Permanentna parlamentarna komisija za zunanje posle v Rimu je imela v ponedeljek zvečer sejo, na kateri so obširno razpravljali o vseh vprašanih zunanje politike, zlasti o jadranskem vprašanju ter o stališču proti rusko-poljskemu konfliktu in proti Avstriji. Minister grof Sforza je na vsa vprašanja obširno odgovarjal.

Ali je to res?

LDU Reka, 12. avgusta. Agenzia Stefani prinaša iz Ljubljane od 7. t. m. vest, da je vlada pri italijanski delegaciji službeno izrazila svoje obžalovanje vsled uničenja fotografij italijanskega kralja in kraljice, kar se je pred nekoliko dnevi zgodilo. Italijani so z izraženim obžalovanjem povsem zadovoljni. Ta vest je izzvala med našim narodom na Reki in na Sušaku precej neugoden dojem, ker je vsem v živem spominu dogodek, ko so italijanski častniki Italiji zvestih čet v Dragi uničili regentovo sliko ter ko so d'Annunzиеvi vojaki in reški italijanaši s požiganjem in rušenjem na Reki pred prodajalno Sikičeve trgovine na isti način uničili regentovo sliko in sliko kralja Petra. Dosedaj Italijani vsled tega še niso izrazili svojega obžalovanja naši vladi.

General Piacentini v Rimu.

Reka, 12. avgusta. Iz Rima javljajo, da je v nedeljo došel v Rim general Piacentini, poveljnik italijanskih čet v Albaniji. V torek ga je sprejel vojni minister Bonomi in se dalje časa razgovarjal z njim. Tudi admiral Millo, guverner Dalmacije, je prišel v Rim in je v ponedeljek konferiral z ministroma Secchijem in Bonomijem.

Za popravo šol.

LDU Beograd, 11. avgusta. Ministrski svet je odobril, da se uporabi stavbno gradivo s sekvestrov neprijateljskega imetja za popravo šol, ki jih je sovražnik med vojno poškodoval. Ta sklep velja v prvi vrsti za niško, topoliško, vraniško in bitoljsko okrožje.

Gospodarstvo.

Napeljava elektrike na progi Maribor—Ptuj, Varaždin, Ljutomer Zg. Radgona, Prekmurje. Ptujsko polje, Medžimurje, Slov. Gorice do Ljutomera in Zg. Radgone ter Prekmurje se naj zasveti v električni luči, že obstoječa industrijska podjetja in gospodarski obrati naj dobijo električno silo, nova industrija se naj razvije v tem bogatem delu naše države. Obsežna predela v svrhu električne spojitve teh pokrajin z elektrarno na Fali vodi, kakor znano pripravljali odbor za dobavo elektrike v Ptuj. (Predsednik g. Franjo Čuček, tajnik g. dr. Ivan Fermevc.) Ravno te dni je prepotoval ravnatelj elektrarne Fala z inženjerji tvrdke Simens Schuckert-Werke in električne družbe, poprej Pichler, vse navedene kraje, da se zberejo potrebni podatki za sestavo vseh tozadevnih načrtov. Imenovani tvrdki imata naročilo, da izdelata čimprej proračune za celo napravo, torej za električno omrežje in transformacijske štacije. Upati je, da bodo v začetku septembra načrti in proračuni že predloženi pripravljalnemu odboru v Ptuj. Iz teh proračunov bodo razvidni celotni zgradbeni stroški in se bo dalo preračunati, koliko bi stala vsakega posameznika napeljava elektrike. Na podlagi teh proračunov se bode potem odločilo, na kakšen način se naj zbere potrebna glavica. Kakor nam zatrjujejo zvedenci, ne bodo v tem pogledu posebne težkoče, ker so že dosedanje poizvedbe dognale, da je potreba elektrike v

vseh navedenih krajih velika in da ni dvomiti na rentabilnosti naprave. Samo rentabilnost v smeri Ljutomer, Radgona in Prekmurje že ni zadostno zagotovljena in bo za te pokrajine vsaj v prvem času treba državne subvencije, da se tudi teh važnih krajev ne izloči in jim tudi omogoči razvoj industrije. Zvedenci, ki so na povabilo pripravljalnega odbora prepotovali celo ozemlje, ki pride v poštev, nam zagotavljajo, da je veliko podjetje v doglednem času izvršljivo. Ako se pa podizvede financiranje brez posebnih zadržkov, potem se more še pred koncem t. l. pričeti z deli in je upati, da se vsaj glavni vod v teku enega leta zgradi. Zanimanje za podjetje je splošno. Občutimo pač vsi veliko pomanjkanje petroleja, premoga, občutimo neznosne cene teh predmetov. Kdo bi si torej ne želel moderne električne razsvetljave in električnega pogona v svojem obratu! Vsa natančnejša pojasnila podaja »Pripravljalni odbor za dobavo elektrike v Ptuj«.

Izdajatelj: Tiskovna zadruga Maribor.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiska »Mariborska tiskarna d. d.«

Zlet Sokolskega Saveza SHS v Mariboru dne 29. avgusta 1920!

Inserati v našem listu imajo največji uspeh!

Mala oznanila.

Kontoristinja s pisarniško prakso, perfektna tipistka in slovenska stenografinja se sprejme takoj v tukajšno tovarno. Dobra plača po zmožnosti in dogovoru. Začetnice izključene. Ponudbe s pričetvali pod »Tovarna« na upravo. 3—2

Poštenega dobrega viničarja (3—4 osebe) proti dobrim pogojima išče major Zencovich, Razvanje-Pivola 6. 2-2

Stanovanje išče na deželi najraje v bližini Maribora mlad zdravnik. Ponudbe na upravnishivo lista. 306

Soba išče stalno nameščena gospodična. Ponudbe pod »Soba« na upravo lista. 2—1

Čisto nove bele hlače in par čevljev št. 44 se proda. Vpraša se: Vrazova ul. 6, prtlj., levo.

Naznanjam cenjenim damam in sestram Sokolicam, da otvorim svoj damski modni atelje 16. t. m. na Aleksandrovi cesti št. 45-I. Naročila vseh vrst damskih in otroških oblek, narodnih noš. Sprejemam od danes naprej dnevno od 14.—16. ure popoldan. 3—2 Mileva Zakrajšek.

Čevljarstvo obrt sem začel in se slavn. občinstvu priporočam. Za točno postrežbo po najnižjih cenah jamčim. Alojz Dasko, Prešernova ulica 18. 308

Košare za razpošiljanje sadja ima v zalogi razven drugih pletenin »Pletarska šola v Strnišču pri Ptuj«, Slovenija. Istotam se vrši razprodaja košar in sedežev za vozove od K 25 naprej. 305

Pohištvo

Spalne, jedilne in gosposke sobe, kuhinjska oprava, podložki, modroci, otomane, spalni in dekoracijski divani, postelje, omare, mize in stoli iz mehkega in trdega lesa, železne postelje in umivalniki ter vse vrste lesenega, železnega in tapetiranega pohištva v vsakem slogu od proste do najfin. izvršitve po jako nizkih cenah pri tvrdki za pohištvo

KAREL PREIS, Maribor
Slomšekov trg št. 6

Swoboden ogled! 217 Ceniki zastoj!

Mariborska tiskarna

d. d.

(lastnica tiskarn Kralik in Rabič)

priporoča

vsakovrstne tiskovine, vizitnice, programe, lepake, letake, vabila itd. itd.

Kljub jako zvišanim cenam pri delavskih mezdah, se cene za izdelke niso razmeroma tako zvišale.